

[Poul Møller.]

priserne er aftalt inklusive told. Dér må det efter min opfattelse, og jeg håber også efter udenrigsministerens opfattelse, være ganske klart, at der foreligger force majeure, at det ikke på nogen måde kan hævdes — i hvert fald — at man længere er forpligtet til at levere på de vilkår, der i sin tid var aftalt, når der fra modtagerlandets side lægges 15 pct.s importafgift på varen.

Spørgsmålet om, hvorvidt denne afgift er i strid med EFTA-traktaten, er draget frem, og det er blevet fremhævet både af udenrigsministeren og af det ærede medlem hr. Per Federspiel, at det er tilfældet. Det kan ærede medlemmer klart læse af konventionens artikel 19. Der er ingen tvivl om, når man ser artikel 19 i sammenhæng med artikel 6 i EFTA-konventionen, at der hjemles ikke mulighed for, at et land kan genindføre toldsats, som er blevet afviklet, eller at man kan lave midlertidige eller ekstraordinære toldforhøjelser. Vejen tilbage findes ikke, når først toldsatsene er nedsat. Man valgte altså derfor ikke det skridt, som indeholdes i traktaten, såfremt man har betalingsbalancevanskeligheder, nemlig at indføre midlertidige importrestriktioner. Dette skridt valgte man ikke. Man valgte noget, som traktaten ikke hjemler, og som derfor må anses for traktatstridigt. Hvis man havde valgt importrestriktionernes vej i overensstemmelse med traktatens artikel 19, så havde man været forpligtet til at konsultere de øvrige EFTA-lande og rådføre sig med dem, men det forhold, at man ikke valgte traktatens udvej, men valgte at beskytte sig på anden måde, kan dog ikke fritage én for konsultationsforpligtelsen. Dette, at man føjer det ene traktatbrud, om jeg så må sige, til det andet, gør jo ikke sagen mindre dadelværdig, og derfor må vi også beklage, at forudgående konsultationer med EFTA-landene overhovedet ikke blev forsøgt. Man har sagt fra britisk side, at det ville have kompliceret hele problemet, hvis man skulle forhandle med EFTA-landene, og det ville have trukket sagen i langdrag, og det ville have medført, at man måske var blevet nødsaget til at ændre nogle af sine beslutninger, eller at man ikke fik så hurtig en afgørelse på dette problem, som man anså for nødvendig. Jeg kan ikke se andet, end at

man ikke ensidigt, fordi den er imod ens interesse, kan sætte en traktat til side. Når den fremhæver konsultationsforpligtelsen, så er det en forpligtelse, man har, og så må man respektere den, selv om det skulle trække denne 15 pct.s toldforhøjelse i langdrag, og der er da heller ikke nogen tvivl om, at Storbritannien nok havde eksisteret i dag, selv om man skulle have brugt en uges tid til at forhandle med sine EFTA-partnere og bringe sig i overensstemmelse med disse landes interesser.

Vil dette få alvorlige følelige virkninger? Ja, jeg har været inde på, hvordan det vil ramme den industri, som har prøvet på igennem EFTA-årene at investere i det britiske marked. Det vil få følelige økonomiske virkninger og først og fremmest følelige politiske virkninger. Det vil også få den virkning, at det meget vel kan forvride handelen. Der ligger jo rundt omkring i Europa lagre, som er opbygget med det formål at sende dem til det britiske marked enten i tillid til kontrakter, der er indgået, eller som følge af vanemæssige traditionelle leverancer til det britiske marked. Disse lagre skal afsættes andetsteds, hvis ikke længere de kan komme over den toldspærring, som Storbritannien har indført, og derved forvrider man handelen og fremkalder let en fare for, at disse overskudslagre kommer til at give følelige vanskeligheder på andre markeder, hvor de må sendes hen, da Storbritannien ikke længere modtager disse varer.

Jeg vil også gerne i forbindelse hermed spørge den højtærede udenrigsminister, om de eksportpræmier, som han ikke var inde på, de eksportsubidier, som man i forbindelse med disse foranstaltninger gennemførte til fordel for den britiske producent, er af en sådan karakter, at de er i overensstemmelse med EFTA-traktaten eller med andre internationale overenskomster.

Vil alt dette, som nu har skabt dette politiske røre og skaffet økonomiske vanskeligheder for EFTA-landene og for andre europæiske lande, kunne undskyldes med, at det virkelig vil være noget, der vil gavne England, hjælpe britisk økonomi over dens vanskeligheder? Det kan vel diskuteres, hvor store disse vanskeligheder er. At der er betalingsvanskeligheder i Storbritannien, er der jo ikke nogen der tvivler om.